

[Poul Møller.]

de to partier efter dette valg med blot 82 mandater og ude af stand til at kunne bære den danske politik og regeringspolitik i fællesskab. Tyngdepunktet blev derved afgørende forskudt i dansk politik. Statsministeren og socialdemokratiet har mistet det, der igennem fyrretyve år var det faste fodfæste for socialdemokratiets virksomhed her i tinget. Statsministeren erkendte selv dette efter valget ved at søge et nyt fodfæste, et fodfæste hos det sejrende socialistiske folkeparti, der havde revet hans partist venstreflanke op og tilført det et smerteligt nederlag. Der hviler et tungt ansvar på socialdemokratiet ved valget. Man hjalp regeringens hårdeste kritiker og dens mest nådesløse opposition valgkampagnen igennem. Under valgslaget forsvandt de gamle splittelsestener over for socialistisk folkeparti. I kilovis af gamle påstande blev smidt i den skarnskasse, som socialdemokratiet demonstrerede i aviserne i en række annoncer.

Det var nu kampen mod de borgerlige, det gjaldt. Hans Rasmussen udråbte det konservative folkeparti til hovedfjenden i dansk politik. Nu vil jeg gerne sige, at jeg synes, vi skal være forsigtige med at kalde hinanden fjender. Vi kan kalde hinanden modstandere. Folkestyret bygger nu engang på en vis respekt for hinanden også i dette ting, og fjender har ingen respekt for hinanden. Men se, nu var det kampen mod de borgerlige, det gjaldt. Front mod de borgerlige, stod der på de socialdemokratiske plakater. Kritikken mod boligforliget opgav man at forsvare sig over for. Næh, det var V og K, der havde afpresset socialdemokratiet nogle urimelige indrømmelser, skønt vi, der sad i forhandlingerne, ikke har nogen som helst erindring om nogen afpresningsmetoder; der var ingen stokke metode, om jeg må bruge Holger Eriksens udtryk om arbejdsformen i socialdemokratiet. Venstresocialisterne blev fredet, kritikken mod udenrigs- og forsvarspolitikken lod man også stort set ligge under valgkampagnen. Arbejderne fik fra højeste sted at vide, at nu kunne de frit vælge imellem to arbejderpartier, og at en stemme til SF også var en stemme til fordel for en socialdemokratisk regering. Se, det lod de sig ikke sige to gange, og virkningen blev

så voldsom, at selv de sidste forbehold over for hr. Aksel Larsen forsvandt.

Endnu to dage før valget erklærede statsministeren: Aksel Larsen får ikke en chance. Blot to dage efter valget sad han til højebords hos statsministeren, som gav ham tilbud efter tilbud og chance efter chance, hvis han og hans partifæller ville gå ind i regeringen. Statsministeren siger, at det var, fordi udfaldet af valget var overraskende. Men de spørgsmål, der blev stillet statsministeren i fjernsynet, gik jo netop på, om han ville ønske en sådan flertalsregering, hvis de to partier fik et flertal tilsammen. Han afviste det.

Hvad fik nu statsministeren til at ændre holdning? Var det et LO-diktat? Var det selve flertalsmuligheden? Ja men han undersøgte jo kun overfladisk enkelte andre muligheder, og han erklærede, at samarbejdet med os ikke var hans livret. Nu var det vel ikke ligefrem meningen, at han skulle æde os, men det er rigtigt, at vi heller ikke fandt en socialdemokratisk-konservativ regering ønskelig eller rimelig. Men statsministeren havde en anden mulighed end at æde os, nemlig i stedet for at æde alle sine gamle ord i sig igen, og det kan vel heller ikke være hans livret. Han kunne have fulgt vort råd om at demissionere, så vi på sædvanlig og naturlig måde kunne have drøftet forskellige regeringsmuligheder, herunder undersøgt, om der her i tinget kunne tilvejebringes en stærk koalition til gennemførelse af de nødvendige reformer, og som ville fastholde landets udenrigs- og forsvarspolitik i en tid, hvor de europæiske problemer og hvor NATO-spørgsmålene vil blive højaktuelle.

Den vej gik man ikke. Man valgte at blive siddende alene, efter at hverken hr. Krag eller hr. Per Hækkerup havde kunnet svejse de to socialistiske partier sammen i en regeringsenhed. Man fik en protokol i stedet for en regering, en protokol, som vi, der står udenfor, i begyndelsen da opfattede som en aftale, der bortset fra udenrigs- og forsvarspolitikken tilkendegav, hvad de to partier var enedes om, men det er altså ikke tilfældet. Det er nu sagt ganske klart, at hvert af partierne er frit stillet, og det er også sagt, at socialistisk folkeparti ikke er noget støtteparti.

Det er herefter øjensynlig meget svært